

A Kis-Tómalmi láprét védett növényritkaságai

Takács Gábor

Fertő-Hanság Nemzeti Park

Dr. Király Gergely Botond

Nyugat-Magyarországi Egyetem

A láprét és környéke története

- Köztudomású, hogy a római korban halastavak voltak a környéken (A.D. 300)
- 2006-ban kezdtük meg a láprét környezettörténeti vizsgálatát (Jakab et al 2016) - magmintán növényi makrofosszília elemzés, szedimentológiai, geokémiai és más paleoökológiai vizsg.

A láprét és környéke története

- A népvándorlás kora: hanyatló tájhasználat, a tómeder elnádásodott.
- Középkor: a halastavak felújítása
- Török hódoltság: ismételten felhagytak a tavak használatával, tőzegképző magassásos növényzet (*Carex paniculata*, *C. elata*) terjedt el.
- A jelenlegi mészkedvelő forráslápi növényzet (*Schoenetum*) **mindössze a XIX. században jelent** meg, és a leggazdagabb lápi növényzet a XX. század első felében volt jellemző.

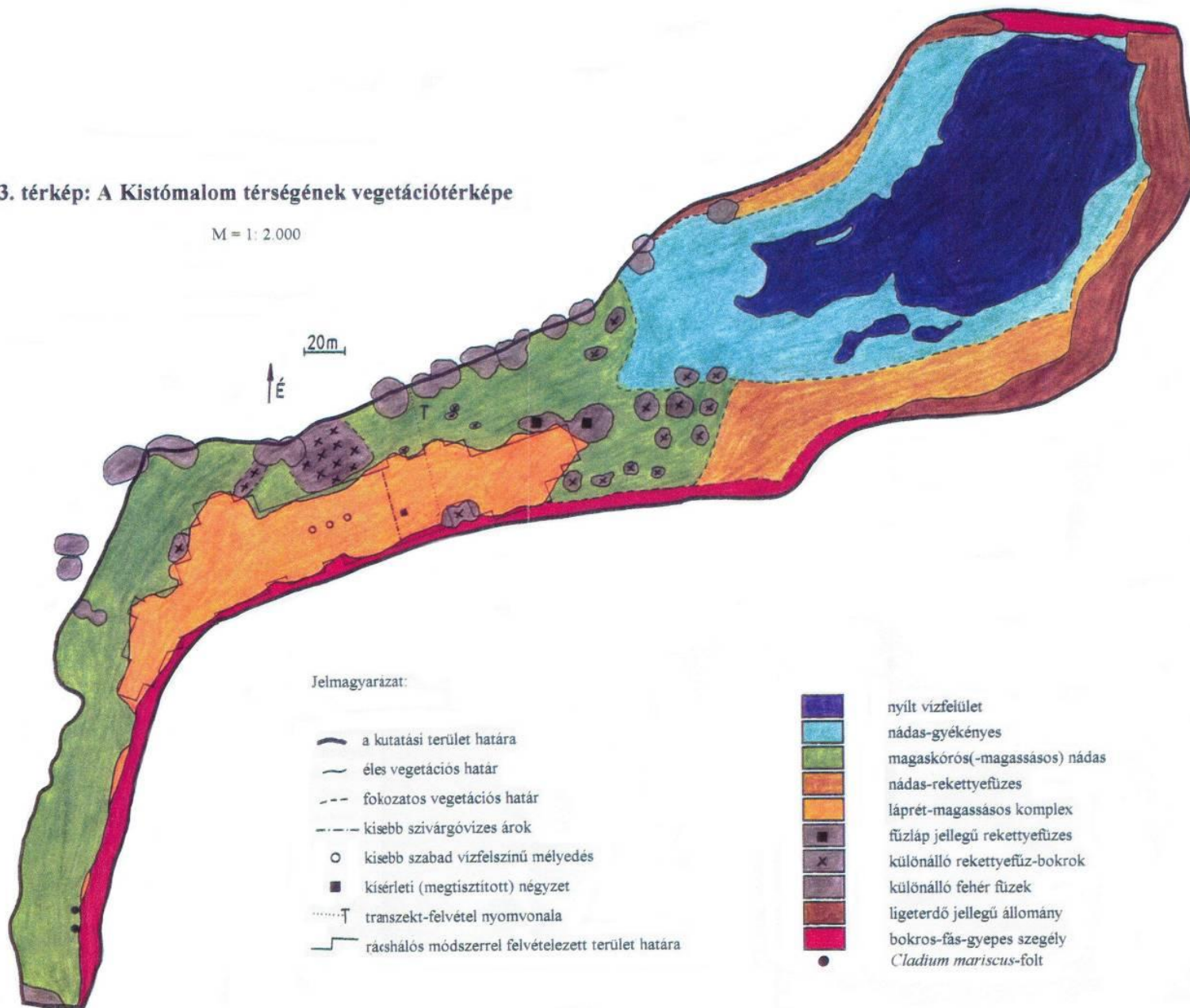

A láprét és környéke története

- 1942 óta védett egy része,
- 1977-ben lett a Fertő-tavi TK része
- Az 50-es és 60-as években még időszakosan legeltették, illetve áthajtották rajta a marhákat
- A 60-as években már megindult a nádasodás (Csapody)
- A láprét feletti legelőt az 1970-es években ültették be akáccal
- Az 1980-as években a *Juncus subnodulosus*-t még gyűjtötték szőlőkötözéshez (Molnár Zs. közlése)

3. térkép: A Kistómalom térségének vegetációtérképe

M = 1: 2.000

Lápi hízóka

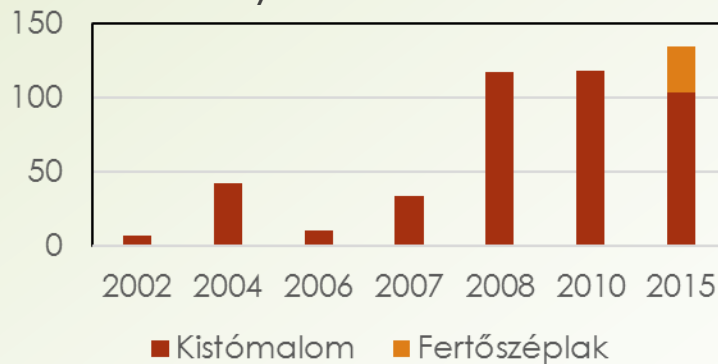
(*Pinguicula vulgaris*)

- Hazánkban ma kizárólag itt fordul elő
- Jégkorszaki reliktum
- Húsevő - nitrogénigényét a leveléhez tapadó apró rovarokból biztosítja
- Stabil 100 fő körüli állomány
- Leginkább a természetfotósok veszélyeztetik

Sápadt ujjaskosbor (*Dactylorhiza ochroleuca*)

- Hazánkban sokáig kizárólag itt fordult elő
- 2014-ben került elő egy új állomány (Gnotek Péter)
- Stabil, 100 tő körüli állomány

Hagymaburok

(*Liparis loeselii*)

- Hazánkban igen ritka (Velencei-tó, Ráckevei Duna, Széki-erdő)
- Szélsőségesen ingadozik az észlelhető egyedszám (0-47 tő)
- Gyakran rekettyefűzek alatt találjuk meg
- Nem kedvez neki az erős nádrhizóma réteg

Feketedő fűz

(*Salix myrsinifolia*)

- Egyetlen hazai előfordulása (1998, Király & Bölöni)
- Észak-északkelet európai elterjedésű, középeurópai előfordulásai szigetszerűek
- Korábbi adata:
  - Budapest mellől (Rákos, Kerner, 1869, 1976)
  - Hanság (Királytó, Kornhuber, 1885) – 199-ben megkísérelték visszatelepítését (Bartha – Mátyás 1995)

Fotó: Hermann Schachner

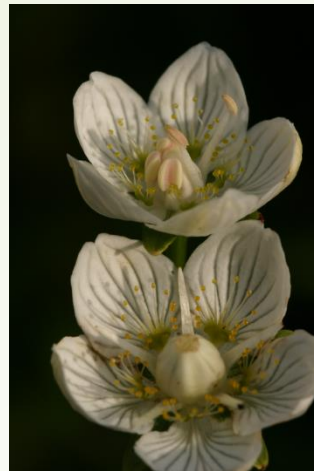
Fotó: Alena Vydrová és Vít Grulich
<http://botany.cz/cs/salix-myrsinifolia/>

Fehérmájvirág

(*Parnassia palustris*)

- Cirkumpoláris elterjedésű faj
- Hazánkban megritkult
- Sokáig csak néhány töves állományát ismertük a területen
- Ma > 1000 töves állomány

Kígyónyelv
(*Ophioglossum vulgatum*)

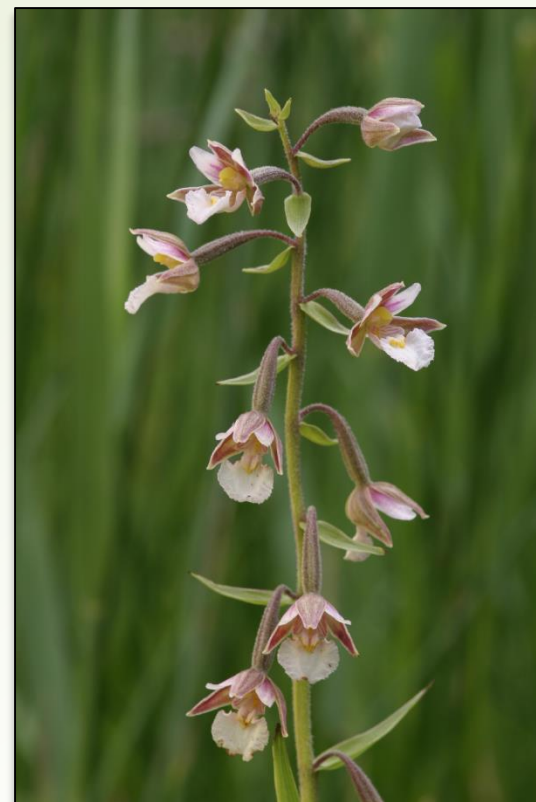

Posványkakastaréj
(*Pedicularis palustris*)

További védett növényfajok a teljesség igénye nélkül...

- Kormos csáté
(*Schoenus nigricans*)
- Bugás sás
(*Carex paniculata*)
- Lápi sás
(*Carex davalliana*)
- Mocsári nőszőfű
(*Epipactis palustris*)
- Keskenylevelű gyapjúsás
(*Eriophorum angustifolium*)
- Zergeboglár
(*Trollius europaeus*)

Veszélyeztető tényezők

- Nádasodás, cserjésedés és gyomosodás
- Kiszáradás (helyenként)
- Környező területek beépítése
- Vízkivétel (ivóvíz nyerő kutak)
- Nitrogénbemosódás (akácusból)
- Közelben haladó kerékpárút
- Illegális szemétkerakás
- Elszigetelődés

Természetvédelmi kezelés

Köszönöm a figyelmet!